

WEEK-OVERPEINZINGEN

Naderende vacantielijd

„Alle dingen hebben hun bestemden tijd,” zegt de oude wijze man in den Bijbel. Uw geest is niet vol gedachten aan Kerstfeest, wanneer het Paaschfeest nadert; omgekeerd, wanneer Kerstfeest komt, is uw hart niet vervuld met liederen over de Opstanding des Heeren. Elk ding heeft zijn eigen klimaat. Gij moet ze in dat speciale klimaat houden, anders vallen zij uit den toon.

Zoo zou het een dwaasheid zijn over vakantie te schrijven, wanneer de volle werkperiode van den winter voor de deur staat en de menschen te vergelijken zijn met jachthonden, die wachten totdat het revolvershot afgaat en zij de inspannende jacht kunnen beginnen. Maar nu is de winter voorbij. Nu komen de lente en de zomer. Onze gedachten gaan weer uit naar den vacantielijd. Plannen worden overal gemaakt en droomen worden gedroomd over zon en rust en ontspanning.

De idee van vakantie, opgevat als een jaarlijks terugkeerende periode, is betrekkelijk van jongen datum. Toen de Roomsche Kerk nog oppermachtig was, werd er eenige afwisseling gebracht in het werkende leven van de menschen, door zgn. heiligendagen. Heiligendagen waren vacantielijden en feesten van de kerk gingen gepaard met een algemeen neerleggen van het werk. Maar later raakten deze heiligendagen in onbruik bij een groot deel van ons volk; en een langen tijd was er weinig te merken van een vacantielijd in ons land, met uitzondering van enkele bijzondere gevallen. Voor rijken of voor ijdele menschen bestond natuurlijk altijd overvloedig gelegenheid om plezier te maken, maar voor degenen die afhankelijk waren van hun werk, of er financieel niet goed voorstonden, was het leven niets anders dan werken en nóg eens werken, zonder veel wat het uithief boven den gewonen sleurgang.

Geluk is daarin in de laatste driekwart eeuw verandering gekomen. De gewoonte om een jaarlijksche periode van vakantie te geven, is tegenwoordig voor vrijwel alle klassen van werkers aangenomen. Men wil die perioden zelfs nog verlengen; de beweging ten gunste van langere vacantielijden voor vele werkers (bijv. verpleegsters) vindt algemeen steun. Ik sprak onlangs met een bankier. Hij vertelde mij, dat hij vroeger geen voorstander was van langere vacantielijden voor zijn personeel, maar de ervaring, zei hij, had hem geleerd, dat hij verkeerd had geoordeeld en dat een ruimere gelegenheid tot recreatie de staf van het personeel enkel ten goede kwam.

Het is ook opvallend hoe de scholen hun vacantielijden verlengd in de latere jaren. Waarschijnlijk zijn hiervoor allerlei oorzaken aan te voeren en misschien is het meer gebeurd in het belang van de onderwijzers dan van de leerlingen. Niemand die ooit, met aandacht, het gezicht van een onderwijzer of onderwijzeres bestudeerd heeft aan het eind van een cursus, en gezien heeft de zenuwachtige spanning in hun optreden, zal niet overtuigd zijn van het nut en de noodzakelijkheid van een flinke, lange vakantie. De ervaring heeft geleerd, welke groote voordeelen er in liggen, voor den enkeling zoowel als voor de maatschappij. Het is waar dat de mensch werken moet, maar het is niet waar, dat hij onophoudelijk werken moet, zooals het voorbeeld van God, die rustte na zes dagen, voor altijd aan het licht gebracht heeft.

Vacantielijd is keurtijd

Het is een bekend feit, dat het leven voortdurend bezig is ons te keuren. Misschien merken wij dat niet; zooals gij bij een dokter kunt zitten op zijn spreekuur; hij spreekt met u over allerlei doodgewone dingen; gij antwoordt hem op zijn vragen; en gij bemerkt niet, dat hij al dien tijd bezig is u te testen en te letten op de manier waarop gij reageert op zijn vragen, en op de verschillende gebeurtenissen van het gewone leven. Maar nooit komt zoo duidelijk uit wie wij zijn, als in dagen wanneer wij heelemaal vrij zijn. De dingen die wij dan doen, openbaren wie wij werkelijk zijn. Neem het geval van onze keus van boeken. Als iemand met vakantie gaat en hij opent zijn koffers, en gij ziet, welke

boeken hij meegenomen heeft, kunt gij in dat ééne oogenblik meer van zijn karakter leeren kennen dan vroeger in maanden en jaren. Misschien neemt hij heelemaal geen boeken mee en dan is dat ook een test van zijn karakter, ofschoon niet steeds een kwade test, want niet iedereen moet lezen in zijn vakantie. Ook het soort vrienden dat wij maken, verradt rechtstreeks onze eigen geest.

In dit opzicht trof ik in den Bijbel iets aan, dat heel wesprekend is. Toen eens enkele Apostelen vrijgelaten waren uit de gevangenis, staat er van hen geschreven dat zij gingen „naar de hunnen,” naar hun eigen gezelschap. Zij liepen, zoo vlug zij konden, naar de kleine groep Christenen in de stad. Dat was het eerste wat zij deden, onmiddellijk nadat zij in vrijheid gesteld waren. Die eenvoudige keus laat duidelijk zien wat voor menschen zij waren. Maar dit geldt voor ons allen. Wanneer wij vrij zijn, en de keten gebroken is die ons bond aan onze gewone plichten, gaat ons hart vanzelf uit naar het soort vreugden, die wij het meest beminnen.

Ik herinner aan deze keurende kracht van onze vrije dagen, nu de vacantielijd voor velen gaat komen. Het is een tijd van zelfkennis.

„Twee dingen heb ik begeerd te kennen,” zei Augustinus, „God en mijzelf.”

De gelegenheid om God beter te leeren kennen is er iederen dag. Maar de vacantielijd is wel een bijzonder geschikte gelegenheid om kennis over onszelf te verkrijgen. Kijk in uw koffers. Kijk naar uw boeken. Kijk naar de vriendschap, die gij zoekt. Zij zullen u veel leeren over u zelf. Het zijn de groote dagen, waarop de ziel komt te leven op haar eigenlijk peil.

A. G. Barkey Wolf

TALLEYRAND

overleden 17 Mei 1838

Wij geven hier enkele beelden weer uit het leven van den man, die het woord bekend heeft gemaakt, „de spraak is ons gegeven om onze gedachten te verbergen,”

een woord overigens niet door hemzelf het eerste geformuleerd, noch het eerst in practijk gebracht. Op het in de zonnehitte blakende Marsveld te Parijs komen de vertegenwoordigers der natie samen om den eed af te leggen op de nieuwe grondwet, de bezegeling der revolutie. Op een verhoogte staat een bisschop om den eed af te nemen. Welke geestelijke is zoo cynisch om (tegen Rome in) als het ware den doop toe te dienen aan een natie, die op voet van oorlog leeft met de Roomsche-Katholieke kerk? 't Is de bisschop van Autun, een leerling van Voltaire. De eerste, die den eed aflegt, is de markies Lafayette, een goede kennis van den bisschop. Deze buigt zich voorover en fluistert: „Maak me alsjeblieft niet aan 't lachen!” Na de plechtigheid bezoekt de bisschop een speelhuus. Hij wint, want hij heeft geluk. Maar op welk gebied heeft deze zeer wereldsche geestelijke geen geluk? Het loopt hem altijd mee, in het spel, in de liefde, in geldspeculaties, in de politiek.....

